

Lipaskoilla kilipaa...

Tuli taas puhe hiihtourheiljoista, Pentti Haanpään klassilista termiä käyttäkseni. Puhe-
limessa oli iäkäs vaikka ei niin
vanha ystäväni, joka kertoi, mi-
tenkä sitä ennen Haapaveellä,
Raaheessa ja Oulussa hiihettiin
omatekosilla lipaskoilla. Voi
veljet, kuinka tutulta tuntui,
vaikka koko sana oli jo unohtu-
nut. Lipaskoilla! Sellaiset voitiin
tehdä katkenneista suksenpät-
kistä, mutta myös laudanpätkis-
tä. Teki kuka osasi, tuskin las-
tensuksia oli olemassakaan ja —
mistä raha! Itselfäni oli niin pit-
källe kuin muistan turhanpitkät
kapiat iiläiset, joilla ei ollut me-
nemistä Oulunkaan mäkiin, ei
ainakaan Linnansaaren velleil-
le. Silti iiläiseni olivat eräänlai-
set "lyhyet" naistensukset, sa-
nottiin.

Kilipahiihto, lausui sitten van-
ha haapavetisemme pienen

taun jälkeen ja uuden pienen
taun jälkeen vielä hartaam-
min: KILIPAHIIHTO. Se oli
juhlallista, lisäsi hän totisuutta
leikkisästi teeskennellen. Oulun
Hiihto lähti siliältä jäältä, jolle
Pikisaaren eteen oli rakennettu
juhlallisen korkea tuomarikoro-
ke. Rivissä lähtivät Varjakkaan
päin. Ensimmäisenä sieltä ta-
vallisesti tuli Paakkarin Kalle,
valtionhiihtäjä. Keskustelimme
Paakkarin Kallesta, tästä van-
hanpolven tutustuta, joka aina
lähti muiden mukana, mutta pa-
lasi yksin ja ensimmäisenä käy-
tyään hädin tuskin mutkin Kem-
peleenlahden jäällä. Kerran
kuuluu hiihtäneen kesäkelillikin
listä Ouluun.

Kohta tämän jälkeen tapasin
ikämiesystäväni silmikkäin ja
taas mentiin hiihtourheiluun.
"Hepo-oja sieltä tuli ensimmäi-
senä Raaheen silloin, kun Oulun

Hiihto oli Oulusta Raaheen",
lausahiti ikämies harvaksen.
Minulla meni vähän "ulalle",
muistin nimittäin heti, että ta-
pahtui ainoan kerran vuosisa-
dan vaihteessa (1901), joten ky-
syin ilmeisen hämmästyneellä
äänellä, milloin hän oikein on
syntynyt. Vanhaa ystävää vä-
hän nauratti, kun hän ilmoitti
vuosiluvuksi 1889, jolloin tote-
simme, että hyvin se siihen
mahtuu.

Oulun Hiihdon vanhoja teki-
jöitä, siis niitä, jotka tekivät itse
hiihdot, oli rehtori Sakari A.
Westerlund, koulupojille selän
takana Sake. Tästä muistin tuo-
mo Itkonen mainion Pippinän ja
pappina, joka koko tämän talven
on ollut yöpöydälläni. Itkonen,
Oulun lyseon poikia, kuten
muutkin veljensä, muistelee
poikien urheiluharrastuksia.
Hiihtoa harrastettiin keväthan-
gilla Plaanaojan yläjuoksulla,
mutta kilpailut käytiin viimai-
sella meren jäällä. Hiihto oli
Sake-rehtorin lempiharrastus.
Hän oli "Oulun hiihdon" pu-
heenjohtaja, muistelee Itkonen,
ehkä perustajakin. Sakelle oli
kiperä kunnia-asia, että Lyseon
joukkue olisi voittanut Kirjaili-
ja muistaa, että Hepo-ojan Heik-
ki oli paras kaikissa lajeissa,
hiihdossa ylivoi kohoten lentä-
vällä tyyliillään kerrassaan kuu-
luisuudeksi. Nyt sainkin aiheen
tutkailla, mitä tekemistä Oulun-
Raaheen Hepo-ojalla ja Lyseon
Hepo-ojalla oli. Kun olin vähän

aikaa selailut H. W. Claudelinin
Oulun Hiihto-teosta, olivatkin
sekä asiat että Hepo-ojat heittä-
neet melkoisen häränpyllyn, sil-
lä mikäli painettuun tekstiin on
luottaminen, on pakinan alku-
pään "Hepo-oja" kaksinkertai-
nen muistivirhe tai muistajan
muistivirhe ja minun kuulo-
virhe. Oulun Hiihdon "Hepo" on
nimittäin Otto Hepoaho Kärsä-
mäeltä, joka hyvin olisi voinut
voittaa Oulun Hiihdon pitkän-
matkan Raahe-Oulu, 80 km,
Herran vuonna 1901, koska oli
1898 voittanut ylivoimaisesti
Oulun Hiihdon 60 km ja 1899 ja
1900 30 km. Raaheen ehti kuiten-
kin ensimmäisenä Säräisniemen
Jaakko Peltola eli Lämsä, joka
jo kaksissa edellisissä hiihdoissa
oli hyvästi harjoitellut, mutta ei
tämän jälkeen näytä enää aset-
taneen mainettaan vaakakup-
piin. Molemmat "Hepot" ovat
molemmille lyseolaiskertojille
olleet aikanaan niin tuttuja, että
hyvin saattaa tämän verran
heittää.

Hepo ku' Hepo, KILIPAHIIH-
TO tässä pääasia oli ja on. Oulun
Hiihtoon liittyvänä sillä silloin
oli kuin perustuslain kaiku, sa-
noi ensimmäinen ystäväni ja oli
samaa mieltä kuin Liitto tässä
äskettäin isoin kirjaimin, että
puhuttakoon vain Oulun Terva-
hiihdosta, joka nyt hiihdetään jo
32. kerran, mutta muistettakoon
ja myös julistettakoon, että sa-
malla on alkamassa perinteistä
rikas 87. Oulun Hiihto.